

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

за дейността

на Комисията за защита на личните данни

през 2008 година

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	4
1. Институционално развитие на КЗЛД	4
1.1. Административен капацитет	4
1.2. Финансово състояние	5
1.3. Електронен формат на заседанията на КЗЛД и деловодна система	6
2. Регистрация на администратори на лични данни	6
3. Проверки на администратори на лични данни за спазване на нормативните актове	8
3.1. Анализ на извършените проверки по сектори	8
4. Изразяване на становища и даване на разрешения	12
4.1. Становища	12
4.2. Разрешения	13
5. Издаване на задължителни предписания и налагане на временни забрани за обработване на лични данни	14
5.1. Предписания	14
5.2. Забрани	15
6. Разглеждане на жалби срещу актове и действия на администратор	15
7. Участие в подготовка и даване на становища по проекти на закони и подзаконови нормативни актове	19
8. Подготовка за прилагане правото на Шенген	19
9. Информационен бюлетин	20
10. Институционални взаимодействия	21
11. Международна дейност	23
Заклучение	25

Увод

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (Комисията) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни и обхваща периода от 01.01.2008 г. до 31.12.2008 г. Той е първият годишен отчет на втория състав на Комисията (избран с Решение на Народното събрание, обн. в ДВ, бр. 113 от 28.12.2007 г.).

В началото са разгледани основните проблеми, свързани с институционалното развитие на Комисията, нейният административен капацитет и финансово състояние.

Последователно са представени дейностите, съобразно правомощията на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) по чл. 10 от ЗЗЛД – регистрация на администратори на лични данни, проверки на администратори на лични данни, изразяване на становища и разрешения в предвидените от Закона случаи, издаване на задължителни предписания до администраторите във връзка със защитата на лични данни, разглеждане на жалби срещу актове и действия на администраторите, участие в подготовката и задължително даване на становища по проекти на закони и подзаконовни нормативни актове в областта на защитата на лични данни, осигуряване прилагането на решенията на Европейската комисия в областта на защитата на лични данни. Специално внимание е обърнато на информационната дейност на Комисията, сътрудничеството ѝ с други държавни органи и органи за защита на личните данни на страните от Европейския съюз, както и участието на представители на Комисията в международни форуми по защита на личните данни. Отчетена е и дейността на Комисията по подготовката за пълното прилагане на правото от Шенген.

На база на конкретните резултати може да се направи изводът, че през отчетната година Комисията за защита на личните данни е функционирала пълноценно, като вече са достигнати необходимите европейски стандарти в областта на защитата на лични данни.

1. Институционално развитие на КЗЛД

1.1. Административен капацитет

Общата щатна численост на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) през 2008 г. е 76 бр., от които 5 са изборни длъжности (председател и членове на КЗЛД). Администрацията на КЗЛД е структурирана в обща и специализирана администрация. Общата администрация се състои от дирекция „Административно-стопанска и финансово-счетоводна дейност”, а специализираната - от дирекция „Правна и международна дейност”, дирекция „Контролна дейност” и дирекция „Информационна”.

Структурата на Комисията за защита на личните данни е дадена в таблица 1 от приложението.

Към 31.12.2008 г. заетите длъжности са 55 (19 по трудово и 36 по служебно правоотношение) и незаети 21 (7 по трудово и 14 по служебно правоотношение).

През отчетния период КЗЛД е обявила конкурси за 10 длъжности за държавни служители, от които 3 за ръководни длъжности и 7 за експертни. Осем са приключили с назначения и за 2 не са подадени заявления за участие. В момента тече процедура по обявен конкурс за длъжността Главен секретар.

През 2008 г. в КЗЛД са постъпили 15 служители, от които 7 по служебно и 8 по трудово правоотношение. От постъпилите държавни служители 3-ма са назначени чрез споразумение по чл. 81а от ЗДСл, 1 - след спечелен конкурс, 7 са преминали от трудово на служебно правоотношение след спечелване на конкурс за държавен служител и 3-ма - на друго основание.

За същия период са напуснали 7 служители, от които 3-ма по служебно и 4 по трудово правоотношение.

През 2008 г. заетите бройки в щата на Комисията бяха 51, а незаетите – 20.

Обучението на служителите от администрацията на КЗЛД през 2008 г. се извърши съгласно утвърдения годишен план за обучение и личните планове за обучение. До момента служителите са взели участие в 31 курса, организирани от Института по публична администрация, Центъра за европейско обучение и Национален консултативен център „Решение”. В задължителното обучение за новоназначени държавни служители са взели участие 4-ма служители на ръководна длъжност и 3-ма на експертна длъжност. В специализираното обучение са взели участие 25 служители в различни по тематика курсове и семинари.

Атестирането на служителите от администрацията на КЗЛД за периода от 01.12.2007 г. до 30.11.2008 г. съгласно Наредбата за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация приключи в срок. От подлежащите на атестиране служители 14 са получили оценка 1 „Изключително изпълнение”; 30 - оценка 2 „Изпълнението е над изискванията”, и 4-ма - оценка 3 „Изпълнението отговаря на изискванията”.

През 2008 година продължи работата по отстраняване на слабостите най-вече в областта на системата за финансово управление и контрол, както и разработването на вътрешни правила, свързани с процедурите по обществените поръчки, правилата за работната заплата и упражняването на контрол за законосъобразност при сключване на договори, по които страна е КЗЛД.

В сравнение с миналата година (до 08.12.2008 г.) се наблюдава чувствително нарастване на изходящата кореспонденция в КЗЛД, което се вижда от таблицата:

№ по ред	Година	Вх. поща	Вх. e-mail	Изх. поща	Изх. e-mail	Жалби
1.	2007	2424	1189	1917	223	74
2.	2008	1914	1001	5713	247	83

Нарастването на изходящата кореспонденция е свързано с извършването на задължително уведомяване на администраторите, че са вписани в регистъра на администраторите на лични данни и водените от тях регистри, практика, която не е осъществявана от предишния състав на комисията.

През 2008 г. се внедри автоматизирана система за управление на документооборота за облекчаване работата и повишаване качеството на услугите.

Внедрена беше и система за контрол на достъпа в сградата и отчет на работното време.

1.2. Финансово състояние

С ПМС № 15/01.02.2008 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2008 г. е утвърден бюджетът на КЗЛД за 2008 г. в размер на 2 062 хил. лв. като първостепенен разпоредител с бюджетни кредити. Средствата по утвърдения

бюджет са с 336 хил. лв., или с 19,5%, повече спрямо изразходваните средства по бюджета на Комисията за 2007 г.

През годината бюджетът на Комисията е увеличен с 974 хил. лв. след извършени корекции от Министерството на финансите, както следва:

- за обучение на служителите в държавната администрация в размер на 2,5 хил. лв.;

- за възнаграждения и осигурителни вноски на персонала във връзка с промените в Закона за данъците върху доходите на физическите лица в размер на 1,5 хил. лв.;

- по ПМС № 308/10.12.2008 г. за одобряване на допълнителни бюджетни кредити за 2008 г. за придобиване на ДМА и НМДА в размер на 970 хил. лв.

За постигане на целите и финансовото обезпечаване на цялостната дейност на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация през 2008 г. са изразходвани средства общо в размер на 2 997 хил. лв. по видове, отразени по параграфи от ЕБК, представени в таблица 2 от приложението.

С най-голям относителен дял – 36% от общите разходи, са изразходваните средства за издръжка, включващи разходи за външни услуги, в т. ч. наеми, материали, вода, горива и енергия, командировки в страната и чужбина, застраховки и други финансови услуги, работно облекло, данъци, такси и др.

Изразходваните средства за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала и съответните задължителни осигурителни вноски представляват 28,7% от общите разходи на КЗЛД за годината.

Капиталовите разходи, подпомагащи административната дейност за 2008 г., са в размер на 35,3% от общо изразходваните средства по бюджета на КЗЛД, като 91,6% от тях са финансирани от одобрения допълнителен бюджетен кредит с ПМС № 308/10.12.2008 г.

Към 31.12.2008 г. Комисията няма просрочени задължения.

1.3. Електронен формат на заседанията на КЗЛД и деловодна система

През месец май 2008 година беше разработена и внедрена автоматизирана технология за въвеждане, съхранение, разпределение и визуализация на електронни копия на документи, необходими за заседанията на КЗЛД. Тя подпомага дейностите по подготовката и провеждането на заседанията на КЗЛД.

Интерфейсът на системата позволява сканираните документи да се структурират по утвърдения дневен ред и да се предоставят на председателя и на всеки член на Комисията. След заседанието се съхраняват в електронен архив, осигуряващ лесно и удобно търсене.

Успешното внедряване на системата напълно замени старата технология за размножаване на хартиени копия от разглежданите материали.

През месец декември КЗЛД успешно приключи процедурата по закупуване, инсталиране и внедряване на система за контрол на документите и задачите по тяхното изпълнение. Системата обхваща нивата Комисия, главен секретар, дирекция и отдел. С внедряването на системата се очаква значително да се повиши ефективността по организацията, управлението и контрола на документооборота в КЗЛД.

2. Регистрация на администратори на лични данни

По силата на чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД Комисията за защита на личните данни води регистър на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни.

Наред с традиционното подаване на документи за регистрация на хартиен носител от началото на 2008 г. за пръв път бе въведена система за **електронна регистрация на администраторите на лични данни (eРАЛД)**. eРАЛД е интернет базирано приложение, което дава възможност всеки администратор сам да въведе данните си и да стартира процеса на регистрация или да направи промени във вписаните обстоятелства. Администраторите получават свое потребителско име и парола за системата, а процедурата, която стартират, е под пълно тяхно управление и контрол. Те носят и пълната отговорност за верността и актуалността на данните. Въвежданите данни са заключени за достъп до момента на завършване на регистрацията, като операторите на системата могат да следят процеса, но нямат право да се намесват в него и да модифицират данните.

Въвеждането на електронната система за регистрация е един от най-големите успехи на КЗЛД в отчетния период, защото с нея значително се улеснява и опростява процесът и няколкократно се намалява времето за регистрация. От друга страна, се постига много по-голяма стабилност и правна сигурност.

През отчетния период са получени 4894 броя нови заявления и документи за актуализация за вписване, които са въведени в електронния регистър на КЗЛД.

В регистъра от началото на годината са вписани 3240 броя администратори на лични данни (АЛД).

Във връзка с процедурата по регистрация на АЛД, справки за подадени документи, справки за вписване в регистъра на КЗЛД, за издаване на удостоверения и служебни бележки в комисията са консултирани 14 660 граждани, от които 7200 присъствено в приемната и 7460 по телефона. Получени са и 782 писма, по които е взето отношение и са изпратени отговори, включително и по електронен път.

Процесът на регистрация на администраторите на лични данни е илюстриран с диаграмите, представени на фиг. 1 и фиг. 2 от приложението.

Когато администраторът е заявил обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица, Комисията задължително извършва предварителна проверка преди вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 съгласно чл. 17б от ЗЗЛД.

За цялата 2007 г. подадените заявления в КЗЛД за регистрация като АЛД, подлежащи на проверка по чл. 17б, са 201, а за 2008 г. – 510, като преобладаващ брой от тях са в областта на здравеопазването, общинската администрация и посредническата дейност за намиране и устройване на работа. Разпределението по години и отрасли е показано на фиг. 3 и фиг. 4 от приложението.

В изпълнение на целите и задачите на Комисията за защита на личните данни за поддържане на Регистър на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни бяха уведомени всички органи на държавна власт и местно самоуправление за функционирането на информационната система за регистрация на администратори на лични данни по електронен път. Администраторите на лични данни бяха поканени в определен период да актуализират данните си или да стартират процес на регистрация от следния интернет адрес: <http://www.cpdp.bg/erald.html>. В резултат на тази инициатива на комисията 82 общини и 65 органа на държавна власт актуализираха своите данни. За съжаление това е по-малко от ¼ от всички администратори.

2. Проверки на администратори на лични данни за спазване на нормативните актове

Дейността по извършване на проверки на администратори на лични данни е част от контролна дейност на Комисията за защита на личните данни.

С разпоредбата на чл. 12 от ЗЗЛД са диференцирани видовете проверки. Съгласно тази правна норма председателят и членовете на Комисията или упълномощени от нея лица от администрацията ѝ осъществяват контрол за спазване на закона чрез предварителни, текущи и последващи проверки. Правилата за извършване на проверки са уредени в издадена на основание чл. 12, ал. 9 от ЗЗЛД Инструкция за условията и реда за осъществяване на контрол от Комисията за защита на личните данни.

Целите на проверките са установяване на: основанийето за обработване на лични данни; реда за водене на регистъра за лични данни; целите, за които се обработват личните данни; точността и актуалността на данните; съответствие на степента на защита на обработваните данни с Наредба №1/07.02.2008 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки за защита и допустимия вид защита на личните данни, издадена от КЗЛД (обн., ДВ, бр.25/23.03.2007 г.)

Видовете проверки са:

Предварителни проверки - предвидени като задължителен стадий от производството по регистрация по чл. 17б от ЗЗЛД на администраторите, преди тяхното вписване в специалния регистър на Комисията.

Текущи проверки - извършват се по молба на заинтересовани лица, както и по инициатива на Комисията въз основа на приет от нея месечен план за контролната дейност.

Последващи проверки - извършват се за изпълнение на решение или на задължително предписание на Комисията, както и по нейна инициатива след подаден сигнал.

Всяка проверка приключва с констативен акт. При установяване на нарушения Комисията може да издаде задължителни предписания, да определи срок за отстраняване на нарушението или да бъде наложено административно наказание.

Извършените проверки на администратори на лични данни по години, вид на проверката, дейност на администратора са дадени съответно във фигури 5, 6 и 7 от приложението.

От графиките може да се направи заключение за значителното увеличаване на броя на извършените проверки, като само в сравнение с 2007 г. броят на проверките за 2008 г. се е увеличил със 129%. Извършените проверки на администратори на лични данни по чл. 17б от ЗЗЛД за 2007 г. са 143, а за 2008 г. – 391.

За 2008 г. са съставени 15 (петнадесет) акта за установяване на административно нарушение, въз основа на които са издадени наказателни постановления.

3.1. Анализ на извършените проверки по сектори

3.1.1. Сектор “Здравеопазване”

В сектор “Здравеопазване” обект на проверка през отчетния период са били аптеки, медицински центрове, общопрактикуващи лекари и лекари специалисти.

При извършените проверки в аптеките се установи, че изискванията за минимално ниво на технически и организационни мерки при обработване на лични данни и допустимия вид защита в голяма степен са спазени, тъй като много от тях съществуват и по специални нормативни актове. При проверките Комисията си

взаимодействаше с други проверяващи органи, като Националната здравно-осигурителна каса и Главната инспекция по труда.

При проверките на медицински центрове, болници и лаборатории се установи, че администраторите на лични данни не поддържат много на брой регистри, но в тях са включени голям обем лични данни, които се ползват със специален вид защита.

По смисъла на чл. 27, ал. 1 от Закона за здравето в родовото понятие “здравна информация” се включват всички лични данни, свързани със здравословното състояние, физическото и психическото развитие на лицата, както и всяка друга информация, съдържаща се в медицински рецепти, предписания, протоколи, удостоверения и в друга медицинска документация.

Освен големия обем лични данни, обработвани от медицинските центрове, болниците и лабораториите, многоброен е и персоналът, който има достъп до тези лични данни (както на хартиен, така и на електронен носител), което от своя страна крие големи рискове за злоупотреби.

Документацията, която е длъжен да води и съхранява всеки изпълнител на болнична помощ, включва следните документи: “Регистриране на процедури по клинична пътека”, “Предоперативна анестезиологична консултация”, “Информация за пациента”, “Декларация за информираност и съгласие на пациента по отношение на източника на заплащане за диагностика и лечение на заболявания по клинична пътека”, финансово-отчетни документи и др.

Извършени са и проверки на общопрактикуващи лекари и лекари специалисти, извършващи специализирана извънболнична медицинска помощ. В повечето случаи кабинетите на общопрактикуващите лекари/специалисти се състоят от едно или две помещения. Разполагат с един компютър, използват специализиран софтуерен продукт, който е одобрен от Националната здравноосигурителна каса.

От 1 април 2008 г. е въведено задължително отчитането пред НЗОК с електронен подпис. При подаване на електронните документи общопрактикуващият лекар/специалист осигурява и условия за точно определяне на времето на подписване на електронните документи, като изпраща заедно с електронния документ, електронния подпис и електронна заверка на датата и часа на подписване на електронния документ.

Според т. 17 от Правилата за добра медицинска практика на лекарите в Република България (изработени в съответствие със Закона за здравето, Закона за лечебните заведения и Закона за съсловните организации на лекарите и стоматолозите, съобразени с утвърдения световен и европейски опит и с националната специфика, съответстващи на етичните принципи от Хелзинкската декларация и други международно признати документи за автономност, полезност, безвредност и справедливост) лекарят трябва да се отнася към информацията за пациентите като към поверителна такава. Предоставянето ѝ на трета страна се осъществява след писмено съгласие на пациента или негов роднина или наставник, ако същият не е в състояние да прецени. В случаите, когато тази поверителна информация се изисква по съдебен или друг законен път, това би могло да стане без писменото съгласие на пациента, но е за предпочитане същият да бъде уведомен. При използване на информация за пациента с цел научно изследване, публикация, представяне на конференции трябва да се заличат всички данни, които биха могли да разкрият самоличността на пациента.

Приложението на Правилата за добра медицинска практика на лекарите в Република България е обект на контрол и оценка от страна на Българския лекарски съюз.

Наред с контролната дейност, извършвана от Комисията, задълженията на медицинските специалисти по закон да пазят професионална тайна са допълнителна гаранция за законосъобразно и добросъвестно обработване на личните данни.

3.1.2. Сектор “Човешки ресурси”

Следващ сектор с най-голям брой извършени проверки е “Човешки ресурси”. Забелязва се 169% увеличение на тези проверки през 2008 г. в сектора в сравнение с 2007 г. За администраторите на лични данни от този сектор е задължителна и регистрацията в Агенцията по заетостта. Посредническа дейност по наемане на работа може да се извършва от физически и/или юридически лица само след издадено удостоверение от министъра на труда и социалната политика или от упълномощено от него лице. Посредниците могат да насочват и подпомагат търсещите работа лица за работа в конкретна държава само след регистриран в Агенцията по заетостта посреднически договор, сключен с чуждестранен работодател. Съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа при извършване на посредническа дейност посредникът води и съхранява регистър на търсещите работа лица и регистър на устроените на работа лица, регистрирани в съответния офис.

3.1.3. Сектор “Областна и общинска администрация”

На трето място по извършен брой проверки е сектор “Областна и общинска администрация”. Съобразно правомощията си по закон тези администрации поддържат много на брой регистри, в които се обработват различни групи лични данни относно: физическа, семейна, икономическа, културна, обществена, социална идентичност, както и данни за образование, трудова дейност, здравен статус, гражданскоправен статус и др.

За поддържането на тези данни и тяхната актуализация в общината се получават данни както от самите лица, така и от съдилища, медицински заведения и публични регистри.

3.1.4. “Банков сектор”

Българската нормативна уредба, регламентираща дейността на финансовата система в Република България, съответства на стандартите, наложени от законодателството на Европейския съюз и на препоръките на Съвета на Европейската общност в сферата на защитата на личните данни и конкретно в частта, касаеща банковата тайна и принципа за качество на данните.

При проверките в този сектор се установи, че по отношение обработването на данни на клиентите на банковите институции е задължително субектите да бъдат информирани за целите, за които е необходимо обработване на техните данни. Друго задължение е физическото лице да бъде информирано за случаите, в които данните му са представяни на трети лица, освен когато е предвидено друго в закон.

Освен това обработването на данните не бива да надхвърля целта на събирането в съответствие с принципа за качество, който се основава на точността и своевременната текуща промяна. Обработването трябва да е законосъобразно и целесъобразно спрямо предназначението на събраните данни. Също така е необходимо да се осигури поверителността и неприкосновеността на данните, като се забрани непозволеният достъп на трети лица и се съблюдават правата на субекта.

През 2008 г. беше извършена планова проверка на банковия сектор съвместно с експерти от Испанската агенция за защита на данните по изпълнение на Туининг проект, финансиран по програма ФАР. От тази проверка могат да се направят следните изводи:

3.1.4.1. Информираност на клиентите

Клиентите на банките са информирани относно данните, които идентифицират администратора и неговите представители, запознати са с целите на обработването на личните им данни, получават информация, че данните им ще бъдат предоставяни на трети лица. Не във всички случаи обаче съгласно разпоредбата на чл. 19, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД са уведомени за получателите или категориите получатели, на които могат да бъдат разкрити данните. Установени бяха случаи, при които клиентите не са информирани и за това дали предоставянето на данни има задължителен или доброволен характер и какви биха били последиците при отказ за предоставянето им.

3.1.4.2. Предоставяне на данни на трети лица

Информацията, която банките са длъжни да предоставят, най-общо може да се раздели на два вида – предоставяна регулярно и при поискване. Банките предоставят регулярно информация на Българската народна банка (БНБ). Други адресати са различните органи на изпълнителната и съдебната власт, но те получават необходимите им данни само след изрично искане, направено на правно основание.

3.1.4.3. Данни на клиенти

При проверката се констатира, че при упражняване на дейността си банките се ръководят от основните принципи за защита на данните, визирани в чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД. Личните данни се обработват законосъобразно и добросъвестно, събират се за конкретни, точно определени и законни цели, съотносими са с целите, за които се обработват. В редки случаи се установи, че обемът на събираните данни надхвърля целите, за които се обработват.

3.1.4.4. Проверка на предоставената от клиентите информация

След като от кредитоискатели бъдат предоставени изисканите документи, се извършват следните проверки от упълномощени служители: в Централния кредитен регистър (ЦКР) за наличие на кредитни задължения и просрочия по кредити; в НАП за това дали клиентът фигурира в базите данни с длъжници на Агенцията; в Министерството на вътрешните работи (МВР) за валидност на предоставения документ за самоличност; в НОИ за наличие на регистриран трудов договор, дата на сключването му, вид на договора, размер на месечния осигурителен доход.

3.1.4.5. Данни на служители

От служителите на банките се изисква и подписването на специфични за сектора декларации – за опазване на банковата тайна, за това, че са запознати със Закона за мерките срещу изпирането на пари, и др.

Служителите предоставят доброволно личните си данни и дават своето изрично съгласие банката да ги обработва по смисъла на ЗЗЛД, когато обработването се извършва във връзка с изпълнението на разпоредбите на Кодекса на труда и нормативните актове по прилагането му, Кодекса за социално осигуряване, Закона за облагане доходите на физическите лица и др.

3.1.4.6. Обработване на лични данни по смисъла на чл. 5, ал. 2 във вр. с ал. 1 от ЗЗЛД

От направените справки за данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД (специално защитени данни) не беше установена практика за използването на такава информация в банките.

3.1.4.7. Директен маркетинг

По време на проверката се установиха случаи на осъществяване на директен маркетинг. Констатира се, че някои банки не изпълняват задължението си по чл. 34а, ал. 2 от ЗЗЛД и не уведомяват клиентите си за правото им да възразят срещу обработването на личните им данни за целите на директния маркетинг.

3.1.4.8. Мерки за защита

Според дефинираните нива на защита в Глава трета от Наредба № 1 за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни, издадена от КЗЛД, проверените банки попадат във високо ниво на защита на личните данни.

Банките разполагат със специализирани информационни системи, като се цели организиране на данните в централизирани бази данни, а на работните станции е инсталирана клиентска част.

Извършва се и периодично архивиране на електронните данни, които се съхраняват за определен период от време.

3.1.4.9. Унищожаване на данни

Някои от банките имат издадени процедури, в които е определен срок на съхраняване на събираните от тях личните данни. След постигане на целите, за които се събират, данните се архивират, тъй като дейността на банките попада в хипотезата на чл. 25, ал. 2 от ЗЗЛД – след постигане на целта на обработване на личните данни администраторът ги съхранява само в предвидените в закон случаи.

Към момента на проверката не беше установено унищожаване на лични данни в проверените банки. Едно от основанията за това е, че не са изтекли законоустановените срокове за съхранение на данните.

Както в сектор “Здравеопазване”, така и в този сектор служителите от финансови институции са задължени да пазят професионална тайна. Предмет на банковата тайна е информацията относно наличностите, движението, операциите, сметките и депозитите на клиентите.

Анализът на резултатите от извършените проверки на администраторите на лични данни показва, че като цяло се спазват разпоредбите на ЗЗЛД и издадените въз основа на него актове.

4. Изразяване на становища и даване на разрешения

В съответствие с правомощията, произтичащи от нормата на чл. 4, ал. 1, т. 4 от Закона за защита на личните данни, Комисията за защита на личните данни изразява становища и дава разрешения в предвидените от закона случаи.

4.1. Становища

Най-общо становищата могат да бъдат обобщени в две групи:

- по приложението на Закона за защита на личните данни;
- по сигнали и запитвания от физически и юридически лица.

4.1.1. Становища по приложението на Закона за защита на личните данни

През 2008 г. Комисията е изразила 47 становища относно законосъобразното обработване на лични данни. В КЗЛД са постъпили искания за становища както от администратори на лични данни по смисъла на чл. 3 от ЗЗЛД, така и от физически лица по отношение на правата им по закона. Становища са изразени по повод предоставяне на достъп до Национална база данни "Население" на лица, имащи правен интерес, в това число както на физически лица, така и на държавни органи за осъществяване на нормативно установените им правомощия, изразени са становища относно понятията "администратор на лични данни" и "обработващ лични данни". Становища на Комисията по приложението на закона са публикувани в бюлетините на КЗЛД на официалната интернет страница.

4.1.2. Становища по сигнали

Сигналът е всяко искане, което не е квалифицирано като жалба от пострадало лице, за нарушение на ЗЗЛД, с което е сезирана Комисията. При постъпването на всеки сигнал се прави преценка относно неговата допустимост, необходимост от извършване на проверки, събиране на доказателства и уведомяване на други институции.

След извършвани проверки по сигнали са издавани задължителни предписания или са съставяни актове за установяване на административни нарушения на администратори на лични данни. Извършвани са и последващи проверки за изпълнението на издадени от Комисията задължителни предписания.

През 2008 г. са постъпили над 100 сигнала относно незаконосъобразно обработване на ЕГН, незаконосъобразно обработване на лични данни на клиенти на търговски дружества, предоставящи обществени услуги, а също и относно копиране на лични карти на клиентите на мобилни оператори.

Комисията е разгледала и много сигнали във връзка с публикуването на лични данни на собственици, представители и членове на колективни органи на търговски дружества в Търговския регистър, поддържан от Агенцията по вписванията.

4.1.3. Отговори на запитвания по приложението на ЗЗЛД

На много запитвания от физически лица за правата им по глава пета от ЗЗЛД и относно задълженията на администраторите на лични данни е отговорено по електронната поща, с писма или директно по телефон. Осъществявани са и многобройни консултации по приложението на ЗЗЛД на граждани и представители на търговски дружества в приемната на КЗЛД. Общо през 2008 г. са обработени над 200 запитвания, голяма част от които се отнасят до начина на защита на правата на физическо лице при обработване на личните му данни и предоставяне на достъп до неговите лични данни.

4.2. Разрешения

Комисията за защита на личните данни издава разрешение или отказ по искания за трансфер на лични данни от администратори, регистрирани по българското законодателство като еднолични търговци, търговски дружества, сдружения с нестопанска цел и търговски представителства.

До влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз се прилагаше разпоредбата на чл. 36 от ЗЗЛД, в която са описани редът, по който се издава разрешение, и условията, на които трябва да отговаря получателят на данни. Тя остана непроменена и при двете редакции на закона през 2006 г. В контекста на чл. 36 от ЗЗЛД даването на разрешение за трансфер винаги е

свързано с преценка на адекватното ниво на защита на данните, а в случаите, когато това не може да бъде преценено по обективни причини, осъществяването на трансфера е възможно при използване на стандартни договорни клаузи (договорът, сключен между износителя на данни и вносителя на данни, трябва да отговаря по своето съдържание на изискванията на Решение на Европейската комисия 2002/497/ЕО от 15.06.2001 г. с последна редакция Решение 2004/915/ЕО от 27.12.2004 г. относно стандартните договорни клаузи за трансфера на лични данни към трети страни съгласно Директива 95/46/ЕО). Трансферът към вносители на данни от САЩ е допустим, ако те са се присъединили към Споразумението Safe Harbour.

След последните изменения и допълнения на ЗЗЛД (обн. в ДВ, бр. 91 от 10.11.2006 г.) и приемането на новия чл. 36а от ЗЗЛД (в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) Комисията се е произнесла с решения както по отношение на прехвърлянето на лични данни към страните от Европейския съюз, така и към трети държави.

В случаите, в които администраторите на лични данни прехвърлят лични данни към други администратори на територията на трети държави извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, ЗЗЛД се произнася с решение след извършване на преценка относно адекватното ниво на защита на личните данни, осигурено в тези страни. Тази преценка се извършва съобразно критерии, определени в Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация.

В чл. 36а, ал. 2-7 и чл. 36б от ЗЗЛД са разписани условията и редът, при които Комисията дава разрешение за трансфер на лични данни в трети държави, като в тези разпоредби са въведени изцяло разпоредбите на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни. Исканията могат условно да бъдат разделени на две основни категории според целта на прехвърляне:

Трансфер на лични данни на работниците и служителите от дружества, осъществяващи търговска дейност в България, които дружества са със смесено участие или 100% собственост на чужди юридически лица и централизираният сървър за обработка на данните се намира извън територията на Република България.

Трансфер на лични данни на физически лица - кандидати за работа в чужбина, от администратори, които осъществяват посредническа дейност при намиране на работа извън територията на България.

С цел безспорно да бъде установено дали администраторът, който получава личните данни, осигурява адекватно ниво на защита, Комисията изисква от кандидатите за трансфер да представят договори, в които да бъдат включени стандартните договорни клаузи, определени с решение на Европейската комисия. Стандартните договорни клаузи са приложими към трансфери до всички държави извън Европейския съюз.

През 2008 г. Комисията за защита на личните данни се е произнесла по 8 искания за трансфер на лични данни.

5. Издаване на задължителни предписания и налагане на временни забрани за обработване на лични данни

5.1. Предписания

Съгласно правомощията, визирани в чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД, Комисията издава задължителни предписания до администраторите на лични данни във връзка със защитата на личните данни.

Предписания се издават след извършени предварителни проверки по чл. 176 от закона преди вписване в Регистъра на администраторите на лични данни и водените от тях регистри. Те се издават с цел да се осигури адекватно ниво на защита на личните данни в поддържаните регистри с лични данни чрез осигуряване на минимално необходимите технически и организационни средства и мерки, съгласно Наредба № 1 от 7 февруари 2007 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни.

През 2008 г. са издадени 43 задължителни предписания по повод извършени проверки и 17 – при разглеждане на жалби на физически лица.

Съотношението на издадените задължителни предписания по характера на дадените указания е дадено на фиг. 8 от приложението.

Най-често издадените предписания са свързани с факта, че:

- администраторът на лични данни не е изготвил вътрешни правила, в които да е определил мерките и средствата за защита на личните данни, съгласно чл. 3, ал. 3 от Наредба № 1 от 7 февруари 2007 г.;
- администраторът обработва лични данни в обем, надхвърлящ целите, за които се обработват;
- администраторът не е предприел съответните организационни и технически мерки за гарантиране нивото на защита на личните данни, съгласно Наредба № 1 от 7 февруари 2007 г. Най-често срещаните пропуски тук са:
 - не са определени нивата на чувствителност на обработваните лични данни;
 - не са определени конкретни мерки за осигуряване на необходимото ниво на защита на личните данни, обработвани на технически носител;
 - не са отразени мероприятия за защита на техническите и информационните ресурси при аварии, произшествия и бедствия;
 - не е изработен ред за унищожаване на информационни носители;
 - не са определени правила за провеждане на редовна профилактика на компютърните и комуникационните средства.

5.2. Забрани

Комисията за защита на лични данни, съобразно чл. 10, ал. 1, т. 6 от ЗЗЛД, може след предварително уведомяване да наложи временна забрана за обработването на лични данни, с които се нарушават нормите за защита на личните данни.

Редът за водене на регистър на администратори с наложена възбрана е определен в чл. 10, ал. 2 от ЗЗЛД. Съгласно чл. 7, т. 13 от Правилника за дейността на Комисията, една от основните компетентности на КЗЛД е налагането на временна забрана на администратори за обработването на лични данни, но такива случаи все още няма в практиката на КЗЛД.

6. Разглеждане на жалби срещу актове и действия на администратор

В изпълнение на своето правомощие по чл. 10, ал. 1, т. 7 от ЗЗЛД Комисията за защита на личните данни разглежда жалби срещу актове и действия на администраторите, с които се нарушават правата на физическите лица по ЗЗЛД, както и жалби на трети лица във връзка с правата им по ЗЗЛД.

При разглеждане на жалби срещу актове и действия на администраторите задължително условие за приложение на закона е на първо място да е осъществено обработване на лични данни от администратор на лични данни в съответствие с дадените легални определения за понятията.

Следва да се има предвид също, че чрез обработваните данни на физическото лице то трябва да бъде идентифицирано или идентифицируемо. Обработване, извършено за лични или домашни дейности, е извън приложното поле на закона. Законът за защита на личните данни намира приложение, когато личните данни, които се обработват, съставляват или са предназначени да съставляват част от регистър, като структурирана по определени критерии съвкупност от лични данни.

В изпълнение на едно от своите основни правомощия Комисията за защита на личните данни през 2008 г. е разгледала 83 жалби срещу администратори на лични данни за нарушаване правата на физически лица по Закона за защита на личните данни.

Жалбите могат да бъдат класифицирани на базата на различни критерии - вид на извършено нарушение, качество на администратора на лични данни или качество на личните данни, които са били обработени.

За всички постъпили жалби преди разглеждането им на заседание от Комисията са изготвени правни становища за тяхната допустимост, а при разглеждането им по същество с предварително уведомяване на страните се представя на Комисията становище по основателност с оглед подпомагането ѝ за вземане на окончателно решение по всяка жалба.

Процедурата за разглеждане на жалби е подробно уредена в Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация.

За разлика от 2007 г., в която най-голям брой бяха жалбите, свързани с незаконосъобразно обработване на лични данни, вкл. разкриването или разпространяването им пред трети лица без съгласие на физическото лице, чиито данни се обработват, то през 2008 г. относителният дял на жалбите относно обработване на лични данни, което надхвърля конкретните, точно определени и законни цели, вкл. допълнителното им обработване по начин, несъвместим с тези цели, е по-голям. Типично нарушение в тази връзка от страна на администраторите на лични данни е изискването на копие от личната карта на физическото лице при предоставяне на определен вид услуга, за да получи лицето съответната услуга. В случаите, когато администраторите на лични данни са банки, това изискване не представлява нарушение на Закона за защита на личните данни само ако физическото лице не е било клиент на банката. В обратния случай, приложение намира Законът за мерките срещу изпирането на пари и изискването за предоставяне на копие от личната карта е законосъобразно. В този смисъл е и практиката на Комисията в съответствие с чл. 2, ал. 2, т. 1 и чл. 4, ал. 1, т. 1 от Закона за защита на личните данни, съгласно които личните данни трябва да се обработват законосъобразно и добросъвестно и обработването е допустимо, когато е необходимо за изпълнение на нормативно установено задължение на администратора на лични данни.

Друга е хипотезата, когато администратор на лични данни е предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, по смисъла на Закона за електронните съобщения. Обработването на лични данни от тези предприятия е необходимо за изпълнение на задължения по договор и в този смисъл обработването е допустимо на основание чл. 4, ал. 1, т. 3 от Закона за защита на личните данни. Но това не е достатъчно, за да бъде обработването законосъобразно, тъй като изискването от един мобилен оператор, например за предоставяне на копие от личната карта на физическото лице клиент, представлява нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 3 от Закона за защита на личните данни поради това, че събираните лични данни надхвърлят целите, за които се обработват. За сключването на договор за предоставяне на електронни съобщителни услуги не са необходими всички лични данни, съдържащи се в личната карта на физическото лице, като например цвета на очите или ръста. Такава е и практиката на Комисията относно обработването на лични данни от страна на

мобилните оператори, които изискват снемане на копие от личната карта на физическо лице при сключване на договор за услуга. В този случай обработваните лични данни не са съотносими и надхвърлят целите, за които се обработват. Разгледаните от КЗЛД жалби са уважени от Комисията, като в диспозитива на решенията е предписано да се унищожат копията от личните карти в 7-дневен срок от получаване на съответното решение.

Преустановяване на изискването за копиране на личната карта на физическите лица е постановено и в издаденото от Комисията Задължително предписание № 1211/17.04.2008 г. до мобилните оператори, което е обжалвано във Върховния административен съд и все още не е влязло в сила. Предстои окончателно произнасяне на петчленния състав на съда.

Всяка година от създаването на Комисията постъпват различен обем, но идентични по своя предмет жалби, препратени от Комисията за финансов надзор. Във връзка с процедурата по промяна на участие на осигурявани лица от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд се извършва злоупотреба с личните им данни. В жалбите лицата категорично заявяват, че не са подавали заявления за промяна на участието си, както и че не са се подписвали пред нотариуси за заверка на подписите им в заявленията. Съгласно процедурата за промяна на участие и прехвърляне на осигурени лица от един пенсионноосигурителен фонд в друг, всяка пенсионноосигурителна компания сключва договори с осигурителни посредници – физически или юридически лица, вписани в регистър към Комисията за финансов надзор. При искане за промяна на участие осигуреното лице следва да подпише заявление, като подписът му в заявлението се заверява от нотариус. Заявлението се подава в дружеството, в което лицето желае да се прехвърли, където се извършва проверка само относно неговата редовност. Като администратори на лични данни пенсионноосигурителните компании следва да спазват Закона за защита на личните данни при обработване на лични данни. По тези жалби Комисията извърши проверки в някои пенсионноосигурителни компании. Констатирано е, че в договорите, сключени с осигурителните посредници, липсват клаузи, указващи законосъобразно обработване на личните данни на клиентите им – физически лица. Не са предприети технически и организационни мерки за защита на данните от незаконни форми на обработване. По тези случаи Комисията за финансов надзор е сезирала и органите на прокуратурата.

Обработването на лични данни за журналистически цели се допуска от закона в случаите, когато то се извършва единствено за тези цели, доколкото с обработването не се нарушава правото на личен живот на лицето, за което се отнасят данните. По жалбите срещу различни вестници и списания от служебно събраните доказателства е констатирано, че някои от тези издания нямат качество на администратори на лични данни и на това основание жалбите бяха отхвърлени.

За нарушаване на Закона за защита на личните данни, свързано с така наречените фиктивни трудови договори, комисията беше сезирана за пръв път в края на 2007 г. По жалбите от този тип освен проверки на администраторите на лични данни беше извършена и цялостна проверка в Централното управление на НАП, тъй като комисията си постави за цел да установи причината, поради която работодателите уведомяват регионалните структури на НАП за трудови договори, които реално не са сключвани с физическите лица. Изискването за уведомяване на НАП от страна на работодателя за всеки сключен договор е уредено в чл. 62 от Кодекса на труда, но само при условие, че той е валидно сключен - спазена законова процедура с подписване на договора от двете страни. От всички служебно събрани по тези жалби доказателства се установи, че работодателите са нарушили закона, поради което комисията взе решение да се наложи административно наказание в качеството им на администратори на лични данни.

Обработването на лични данни от страна на финансови институции в много случаи включва разпространение на тези данни или достъп до тях на лица, които са сключили договор с администратора и се явяват в качеството на обработващи личните данни. По жалби от такъв характер не е налице неправомерно предоставяне на лични данни, тъй като обработващите не са трети лица по смисъла на закона. Освен това в някои от случаите физическите лица са подписали договор с администратора на лични данни, с което са се съгласили техните данни да бъдат разкрити пред трети лица за изпълнение на договора.

При обработването на лични данни за целите на финансови ревизии по Данъчноосигурителния процесуален кодекс (ДОПК), от физическите лица, подали жалби в Комисията, е изисквана пълна информация относно тяхното и на семейството им имуществено състояние. Касае се за образувани производства по установяване на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски, което е възложено на органите по приходите. Във връзка с тези им правомощия по ДОПК тези органи могат да извършват проверки и ревизии, в рамките на които имат право да изискват от всички лица сведения, документи, книжа, материали, вещи, извлечения по сметки и друга информация за осъществяване на контролната им дейност. По тези жалби Комисията за защита на личните данни прие, че личните данни са обработвани законосъобразно - при наличието на нормативно установено задължение на администратора на лични данни, още повече че в ДОПК е предвиден специален ред за обжалване на тези актове.

Една от жалбите срещу нотариуси е свързана със злоупотреба на лични данни за съставяне и използване на фалшиво пълномощно с цел покупко-продажба на недвижим имот. По тази жалба е извършена проверка по решение на Комисията и служебно са събрани допълнителни доказателства, от които е видно, че има данни за извършено престъпление, поради което административното производство е прекратено и преписката е изпратена по компетентност на органите на прокуратурата.

Значително намаляване в сравнение с 2007 г. се наблюдава на броя жалби, свързани с обработване на лични данни за нуждите на директния маркетинг, без знанието и съгласието на физическите лица. При организиране на рекламни акции от администратори на лични данни се изисква предоставяне от участниците на личните им данни с цел получаване на лично адресирани до тях каталози или рекламни брошури, както и информация за екскурзии с рекламна цел. В тези случаи трябва да се има предвид, че в закона е уредена правната възможност на физическите лица да възразят личните им данни да се обработват за целите на директния маркетинг, особено ако не са били уведомени от администратора на лични данни.

Друга тенденция, която се наблюдава, е, че през 2008 г. няма нито една жалба срещу обработване на лични данни чрез видеонаблюдение.

През 2008 г. в Комисията за защита на личните данни са постъпили 83 жалби. Разпределението на жалбите съобразно техния предмет е даден в таблица 3 от приложението.

По 38% от жалбите са извършени проверки и са събрани допълнителни доказателства за всеки конкретен случай на незаконосъобразни действия на администратори на лични данни. В решенията на КЗЛД по тези жалби са издадени задължителни предписания на администраторите за предприемане на конкретни мерки и действия за правомерно обработване на личните данни, съобразно законните цели, за които са събрани, както и за недопускане на допълнителното им обработване по начин, несъвместим с тези цели.

7. Участие в подготовка и даване на становища по проекти на закони и подзаконовни нормативни актове

С изменението на Закона за защита на личните данни от 23.12.2005 г. се предвиди КЗЛД задължително да дава становища по проекти на закони и подзаконовни нормативни актове, когато в тях са уредени въпроси, свързани със защитата на личните данни. С изразяване на становища по проекти на нормативни актове Комисията съдейства за точното формулиране на текстовете и съответно за адекватната кореспонденция на законовите редакции със ЗЗЛД и Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 24.10.1995 г.

През отчетната година Комисията е изразявала становища по съгласувателни процедури, съгласно чл.58, ал.3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация. Искания са отправяни почти изцяло само от Министерството на вътрешните работи за съгласуване най-често на проекти за споразумения между Р България и други страни. Отделни случаи има на постъпили други искания – от Министерския съвет и други министерства и ведомства.

През цялата 2008 година Комисията само веднъж е била поканена да участва в подготовка на нормативни актове, свързани със защитата на личните данни, макар че бяха приети много такива – Законът за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси, Законът за изменение и допълнение на Закона за Търговския регистър, Законът за електронните съобщения и др. Освен това, макар законът да предвижда задължителност на нейните становища, такива не са изисквани от нея от компетентните органи. Това отчитаме като сериозен проблем, пряко рефлектиращ върху нейната основна дейност, свързана със защита на физическите лица при обработване на техните лични данни.

8. Подготовка за прилагане правото на Шенген

На основание чл. 105, ал. 1 от Конституцията на Република България Министерският съвет в свое Решение № 155 от 17 март 2008 г. реши министърът на вътрешните работи, министърът на външните работи, министърът на регионалното развитие и благоустройство, министърът на финансите, министърът на правосъдието, министърът на транспорта, министърът на държавната администрация и административната реформа, министърът на земеделието и продоволствието, министърът по европейските въпроси, председателят на Държавна агенция "Национална сигурност", председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет и председателят на Комисията за защита на личните данни да предприемат необходимите действия за осигуряване пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген с оглед вземане на решение от Съвета на Европейския съюз за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген.

За подпомагане изпълнението на задачите по т. 1 от решението бе създадена междуведомствена работна група.

През цялата година Комисията за защита на личните данни взе активно участие в работата на целевата група „Защита на личните данни” за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници. В нейните рамки Комисията обсъжда на ниво работни срещи опита на новите шенгенски държави, извършва обмяна на опит, запознава се с програми за обучение, с проверките на централната база на ШИС, изследванията на прилагането на

правната уредба, сътрудничеството между националните органи за защита на данните, влиянието на разширяването на Шенгенската зона.

През месец април 2008 г. бе определена работна група, съставена от членове на Комисията и служители от администрацията, чиято основна задача бе да участва в изготвянето на Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници и всички произтичащи от него действия в рамките на целевата група „Защита на личните данни“. Съвместно с представители на дирекция „Координация и информационно-аналитична дейност“ на МВР и на Агенция „Митници“ тази група трябваше да подготви предложение за първоначални мерки по Националния план за действие – необходимост от законодателни промени, създаване и промяна на подзаконовни нормативни актове, административен капацитет, финансова обезпеченост.

Комисията изрази писменото си становище до Министерството на вътрешните работи по отношение на Раздел VIII от Националния план. В него бяха предложени някои юридически уточнения относно отпаднали и действащи директиви на Европейската общност, свързани с личните данни. Предложено беше да бъде включена Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 07.05.2002 година относно обща регулаторна структура за електронни комуникационни мрежи и услуги, тъй като тази директива се явява рамкова и тълкуването, както и прилагането на директивите от Рамка 2002 в електронния сектор се извършва в съответствие с текстовете на Директива 95/46/ЕО. Изтъкната беше необходимостта да се включи Законът за електронните съобщения, с който се въвежда Директива 2002/58/ЕО относно обработката на личните данни и защитата на личния живот в електронния комуникационен сектор и в определена степен се регулира защитата на личната информация при осъществяване на електронни съобщения.

На 5 декември 2008 г. в Брюксел на заседание на работна експертна група “Оценка по Шенген” на Съвета на Европейския съюз български експерти от Министерството на вътрешните работи, Министерството на външните работи и Комисията за защита на личните данни представиха в резюме отговорите на въпросника “Оценка по Шенген”. С това бе открит първият етап от процедурата по присъединяване на Република България към Шенгенското пространство – основен приоритет и предизвикателство за страната ни след присъединяването ѝ към Европейския съюз.

Комисията за защита на личните данни бе представена като национален надзорен орган, осъществяващ цялостната държавна политика по защита на личните данни, контрола при обработването им и спазването на нормативните актове. Работната група бе запозната и с действащите нормативни актове в областта на защита на личните данни, основните правомощия на Комисията, както и с правата на субектите на лични данни.

Работата на Комисията по оценката на Република България по Шенген ще продължи с все по-голям интензитет през 2009 година, когато ще се извърши първата инспекция от екип на Съвета на Европейския съюз за оценка готовността на страната за присъединяването към Шенгенското пространство.

9. Информационен бюлетин

Популяризирането и разясняването на дейността на КЗЛД и представянето ѝ пред обществеността е важна задача както за изграждането на положителния публичен образ като държавна институция, така и за разясняване пред обществеността на същността, целите и задачите на Комисията за защита на личните данни. От изключително голямо значение за ефективната работа на Комисията е информираността на българското общество относно цялостната ѝ дейност.

В изпълнение на чл. 10, ал. 3 от ЗЗЛД Комисията издава бюлетин, в който публикува информация за своята дейност.

През 2008 г. са издадени 6 броя на Информационния бюлетин. Променен бе дизайнът на бюлетина. Поради изчерпването им отпаднаха рубриците „Програмата ФАР“ (в която се следеше изпълнението на проекта на КЗЛД по програмата ФАР) и „Защита на личните данни в Европа“ (в която в няколко поредни броя читателите на бюлетина бяха запознавани с организацията на защитата на личните данни в други европейски страни). Създадена беше рубриката „Събития и инициативи“.

С особено внимание се следят международните и вътрешнодържавните събития, в които КЗЛД взема участие. Редовно се дава информация за надзорните органи и работни групи, в които като участници или наблюдатели присъстват членове на Комисията. Такива са Общите надзорни органи по Шенген, Европол, Евроюс и Евродак и Работните групи по чл. 29, по полиция и правосъдие и по казуси. Във всеки брой има поне един материал, свързан с дейността на Европейския надзорен орган по защита на данните. Публикуват се и коментарни материали по въпроси, свързани със защитата на личните данни. Продължава публикуването на всички решения и становища на КЗЛД, информация за контролната дейност и дейността по регистрацията на администраторите на лични данни. Една амбициозна задача за 2009 година е отварянето на бюлетина за авторски статии и коментари, имащи отношение към различни аспекти на темата за защита на данните.

Досега бюлетинът не е разпространяван на хартиен носител, въпреки че е оформен и подготвен за печат. На хартиен носител са излизали само бюлетините, съдържащи отчетния доклад. През 2008 г. това съответно е бюлетинът с доклада за 2007 г. Всички издадени досега броеве на Информационния бюлетин са публикувани в хронологичен ред на интернет страницата на КЗЛД (www.cdpd.bg) в PDF формат. Файловете са достъпни за всички потребители и могат да бъдат разглеждани както от самия сайт, така и да бъдат свалени на локален компютър. Предвижда се в близко бъдеще бюлетинът да бъде изпращан по електронен път, като адресати ще бъдат органи на държавната власт (министерства, държавни комисии, агенции, институти), институции (банки, осигурителни дружества, организации, предоставящи обществени услуги), органи на местното самоуправление, както и други физически и юридически лица, заявили желание да го получават.

Интернет страницата на КЗЛД е на адрес www.cdpd.bg. В момента се извършва разработка на нова страница като ще бъде извършена цялостна подмяна на сайта с цел предоставянето по съвременен и високотехнологичен начин на информация и административни услуги, свързани с дейността на Комисията за защита на личните данни. Новата интернет страница на КЗЛД ще съответства на изискванията към страници на подобен род институции за ползваемост, графичен дизайн, структура, начин на представяне на информацията, функционалност, архитектура и навигация. Представяме началната страница на новия сайт на КЗЛД на фиг. 9.

10. Институционални взаимодействия

Публичната дейност на новия състав на Комисията за защита на личните данни започна официално на 28 януари 2008 година. На този ден през 1981 г. страните членки на Съвета на Европа приемат Конвенция 108 на Съвета на Европа за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни. С оглед на това 28 януари е обявен за Европейски ден за защита на данните.

През 2008 година Европейският ден за защита на данните беше отбелязан с редица мероприятия на Комисията за защита на личните данни, свързани с представяне

на дейността ѝ, както пред български и чуждестранни институции, така и пред медиите и обществеността.

Председателят на Народното събрание Георги Пирински прие Комисията за защита на личните данни. Председателят на комисията Венета Шопова запозна председателя на парламента с приоритетите в работата на институцията и подчерта основните моменти от внесения в Народното събрание годишен отчет за дейността ѝ. На срещата присъстваха и членовете на комисията Красимир Димитров, Валентин Енев, Мария Матева и Веселин Целков.

В същия ден в Централния военен клуб се състоя официалното откриване на честването на Европейския ден за защита на данните. Присъстваха представители на висши държавни институции, посланици, чуждестранни представители и други официални гости.

В Европейския ден за защита на данните Комисията за защита на личните данни проведе и среща с ръководството и академичния съвет на Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии.

Един от основните приоритети в работата на КЗЛД, индикиран от новия ѝ състав, бе институционализирането на Комисията в качеството на национален орган за защита на личните данни на Република България както в страната, така и в международен план.

В изпълнение на тази задача Комисията предприе редица стъпки за установяване на по-тясно сътрудничество с държавните и частните институции във всички сектори на обществения живот.

Проблемът с регистрирането на трудови договори, сключени без знанието и съгласието на физическите лица, предизвика срещата на Комисията с представители на Националната агенция по приходите и на Националния осигурителен институт. Комисията очерта насоките и препоръча на двете институции да предприемат всички необходими мерки за предотвратяването на подобни случаи. Договорени бяха съвместни действия, с които гражданите да бъдат пълноценно информирани как да защитават по-добре своите права в областта на защитата на личните данни.

Необходимостта от обсъждане възможностите и конкретните дейности за реализиране на оперативна съвместимост на информационните масиви и регистри, поддържани от Агенцията по вписванията и КЗЛД, обособи проведената между двете институции среща. Разгледаха се правните и техническите аспекти на въпросите, поставяни от гражданите във връзка със защитата на личните данни в Търговския регистър, поддържан от Агенцията по вписванията.

Проведената среща между КЗЛД и Агенция „Митници“ приключи с подписване на план за съвместна дейност между двете институции в областта на присъединяването на България към Шенген.

На 08.05.2008 г. в националния пресклуб на БТА се състоя пресконференция на Комисията за защита на личните данни. На нея репортерите бяха запознати с тенденциите и целите, както и с някои конкретни аспекти от дейността на Комисията.

През м. ноември КЗЛД в качеството на държавния орган в Република България, осъществяващ защитата на лицата при обработване на техните лични данни и при осъществяването на достъпа до тези данни, както и контрола по спазването на Закона за защита на личните данни, инспектира Национално звено „Европол“ в Министерството на вътрешните работи.

Инспекцията се извърши въз основа на изготвен от екипа и представен на министъра на вътрешните работи въпросник за предоставяне на информация относно приложимата правна рамка към дейността на Национално звено „Европол“, предприетите и наложени мерки за физическа сигурност, персонална сигурност, документална сигурност и информационна сигурност в звеното, предоставяне на

информация относно осъществявания от звеното обмен на информация, както и извършените инспекции на звеното от страна на Европейската комисия.

11. Международна дейност

През 2008 година Комисията взе активно участие в международните срещи и форуми, на които бяха обсъдени актуалните проблеми, свързани със защитата на данните.

Най-важните между тях бяха:

- Работната група за защита на лицата при обработването на личните им данни, т. нар. Работна група по чл. 29.

Тя е създадена в съответствие с Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета на Европа за защита на физическите лица при обработването на личните им данни и за свободното движение на тези данни. Групата има съвещателен статут и действа независимо. В нея вземат участие представители на органите за защита на данните на всяка държава членка на Европейския съюз.

Разглежданите на този форум въпроси са в широк спектър, като включват "SWIFT", "PNR", защита на личната неприкосновеност на децата, въпроси за обработването на личните данни, свързани със здравето и електронното здравеопазване, биометричните данни, задължителните корпоративни правила, както и проблемите с интернет търсачките.

- Международната група по защита на личните данни в телекомуникациите. Тя се занимава с обсъждане и намиране на решения на актуалните проблеми, свързани с електронната обработка на лични данни. Между тях са въпроси, касаещи така наречените "социални мрежи". Това са мрежи, които свързват помежду си хора с еднакви интереси в интернет пространството. Проблемите са свързани с няколко основни аспекта. Първият от тях се състои в това, че доста често мрежите създават свои собствени търсачки, чрез които достъпът до данни е улеснен. Това от своя страна дава възможност на всеки потребител в мрежата да има достъп до личните данни на неограничен брой потребители. Другият момент е свързан с възможността да се записват данните на потребителите съобразно Директивата за задържане на данните (Директива 2006/24). Много често достъпни за останалите интернет потребители са голяма част от данните, с които се регистрира лицето в такава мрежа.

Основната загриженост на работната група се състои в това, че ниското ниво на защитеност на персоналната информация дава възможност за т. нар. "кражба на самоличност" или за неоторизиран достъп на трети лица, които не са регистрирани в мрежата. Задължение за доставчиците на услугата е да направят по такъв начин регистрацията, че да е възможно при желание на потребителя профилът му да е невидим.

- Общите надзорни органи на Европол, Шенген, Митническите въпроси, както и Работната група по полицейските въпроси и правосъдие.

Най-важният въпрос, обсъждан през годината от Общият надзорен орган на Европол, е Решението на Съвета на ЕС за Европол, което ще замести досега действащото Споразумение за Европол.

Общият надзорен орган по Шенген обсъжда и споделя опита на новите шенгенски страни с Шенгенската информационна система (ШИС), както и възможностите за обмен на знания и обучителни програми. Разглеждат се възможностите за взаимодействие между националните органи по защита на данните и основните насоки за дейности през 2008 г.

Общият надзорен орган по митническите въпроси се занимава с общ преглед на националните митнически информационни системи.

Работната група по полицейските въпроси и правосъдие разглежда Рамковото решение на Съвета за защита на личните данни, обработвани при полицейското и съдебното сътрудничество. Разискват се и необходимите стъпки на трансгранично сътрудничество, в частност при борбата с тероризма и трансграничните престъпления.

- Работна среща по разглеждане на казуси.

Това е международен форум на юристи, представители на националните органи по защита на данните в Европейския съюз, на който се обсъждат актуални теми, свързани с ежедневната работа на тези органи в областта на защитата на личните данни. Общата проблематика, с която се сблъскват органите по защита на личните данни, спомага за изграждане на обща стратегия при разрешаването на идентични казуси.

- От 16 до 18 април 2008 г. в Рим се проведе Среща на Комисарите по защита на личните данни от всички държави членки на ЕС. Обсъдиха се настоящи и бъдещи политики за сигурност в Европейския съюз, личната неприкосновеност и защитата на данните след евентуалното подписване на Лисабонския договор, трансферът на данни в условията на глобализация и личното пространство в свръх технологичния свят.

- През м. юни 2008 г. в Казимедец, Полша, се проведе 10-ата среща на органите по защита на данните от Централна и Източна Европа. Участваха представители на Литва, Румъния, Словакия, Словения, България, Хърватия, Чехия, Естония, Унгария и Латвия. Една от централните теми беше тази за защитата на децата.

Друга основна тема беше „Шенген – мисия, задачи, надзорни органи, съвместни действия по контролни дейности”. Обсъдиха се особеностите на законовата рамка и необходимите промени. По отношение на отговорностите на органите по защита на данните бяха коментирани възможностите за инспекции, административният капацитет, възможностите за достъп до информационните ресурси на Шенгенската информационната система.

Разисквани бяха квалификацията, задачите и компетенциите на служителите по защита на данните.

- На 22 и 23.05.2008 в Монреал, Канада, по линия на т. нар. Лондонска инициатива в Европейския съюз, се проведе семинар за управление на органите за защита на личните данни.

Лондонската инициатива е стартирана през 2007 година и нейната същност се състои в намиране на ефективни механизми за повишаване ефективността на националните органи за защита на данните на страните членки на Европейския съюз и Канада.

На срещата се обсъдиха важни въпроси, касаещи дейността на компетентните органи по държави, като особено внимание се обърна на въпроси относно финансирането на дейността и процентното съотношение на държавната субсидия към общия размер на бюджета. На семинара се разгледа друг много актуален проблем, отнасящ се до мениджмънта на човешките ресурси в компетентните органи по защита на личните данни.

- През м. октомври по инициатива на Федералната търговска комисия на САЩ в Брюксел, Белгия, се проведе семинар по проблемите на Safe Harbour. Инициативата „Safe Harbour” е свързана с възможността за свободен трансфер на лични данни от страните членки на ЕС към САЩ и става възможна след подписването на споразумението „Safe Harbour” между ЕС и САЩ. То става механизмът за трансфер на данни към американски компании и организации. Решението за подписване на това споразумение от ЕС е взето на основание чл. 25б от Директивата 95/46/ЕО и е подписано през 2000 г.

- На 09.10.2008 г. в Брюксел се проведе 10-ата юбилейна конференция на Общия надзорен орган по Европол. На нея бяха разгледани въпросите за предизвикателствата

при поддържане на ефективен надзор по защита на данните в Европол, както и очакванията за бъдещето в работата с Европол.

- 30-ата международна конференция по защита на данните се състоя през м. октомври в Страсбург, Франция. Тя бе съвместно организирана от Френския орган за защита на данните и Федералната комисия за защита на данните и свободата на информация на Германия.

Темата на тазгодишното издание на конференцията бе „Защита на личния живот в свят без граници”.

Заключение

Основен приоритет на Комисията за защита на личните данни през 2009 г. ще бъде довършването на всички проекти, за които е осигурено финансиране: новата Комуникационно-информационна система на КЗЛД, Центъра за информация и контакти (call center), Учебния център за администраторите на лични данни.

Другият основен приоритет, не само за Комисията, а и за държавата, е достойното представяне при провеждането на първата инспекция по Шенген през април 2009 г.

Комисията ще продължи своята активна дейност за информиране на гражданите за техните права по Закона за защита на личните данни.

Годишният отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни през 2008 година е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 29 януари 2009 г. (Протокол № 4).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венета Шопова

Таблица 1

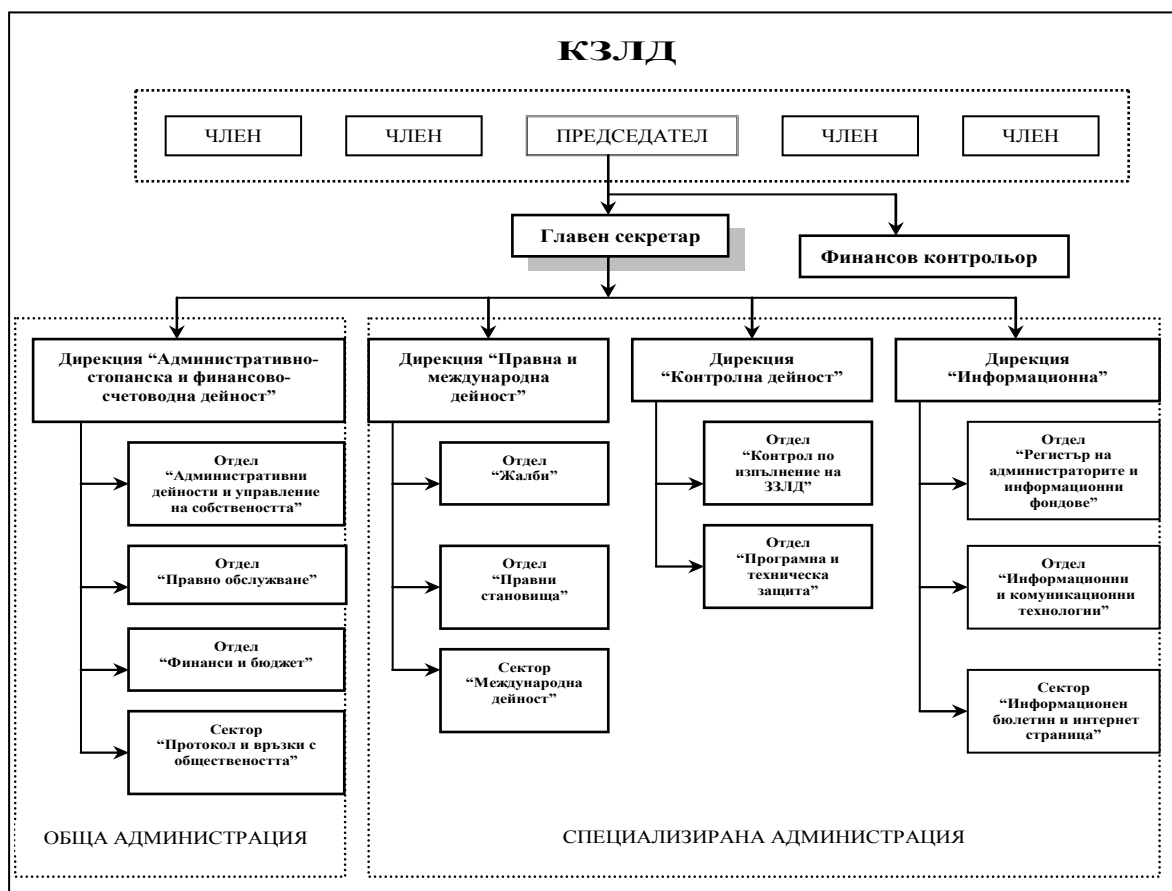

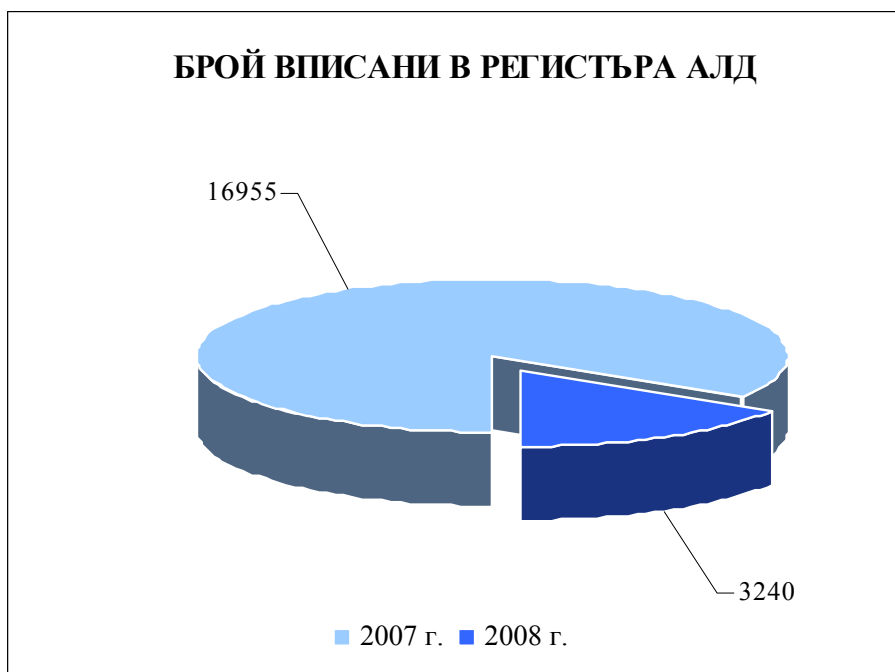
Таблица 2

№ по ред	Структурно звено/Длъжност	Заети щатни бройки	Незаети щатни бройки
	ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ		
1	Главен секретар		1
2	Финансов контролор	1	
	Дирекция „Административно-стопанска и финансово-счетоводна дейност”		
3	Директор	1	
	<i>Отдел „Правно обслужване”</i>		
4	Началник на отдел	1	
5	Старши юрисконсулт		2
6	Младши юрисконсулт		1
	Сектор „Административни дейности и управление на собствеността”		
7	Началник на сектор	1	
8	Главен специалист	7	2
9	Старши специалист	1	
10	Изпълнител	2	
	<i>Отдел „Финанси и бюджет”</i>		
12	Началник на отдел	1	
13	Главен експерт		1
14	Старши експерт	1	
15	Главен специалист	1	
16	<i>Сектор „Протокол и връзки с обществеността”</i>		
17	Началник на сектор	1	
18	Старши експерт		1
19	Младши експерт		1
	СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ		
	Дирекция „Правна и международна дейност”		
20	Директор	1	
	<i>Отдел „Жалби”</i>		
21	Началник на отдел	1	
22	Главен експерт	1	1
23	Старши експерт	1	
24	Младши експерт	1	
	<i>Отдел „Правни становища”</i>		
25	Началник на отдел		1
26	Старши юрисконсулт	1	
27	Младши юрисконсулт	1	
28	Главен специалист		2
	<i>Сектор „Международна дейност”</i>		
29	Началник на сектор		1
30	Старши експерт	1	
31	Младши експерт	1	

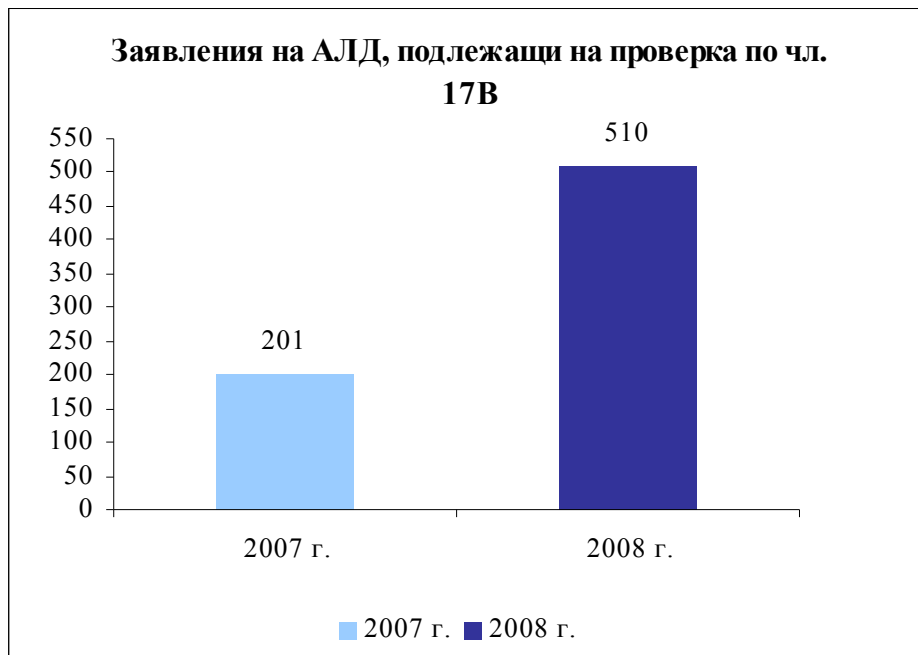
	Дирекция „Контролна дейност”		
32	Директор	1	
33	<i>Отдел „Контрол по изпълнение на ЗЗЛД”</i>		
34	Началник на отдел	1	
35	Държавен инспектор	2	
36	Старши инспектор		1
37	Младши инспектор	2	
38	Главен специалист	1	
	<i>Отдел „Програмна и техническа защита”</i>		
39	Началник на отдел		1
40	Държавен инспектор		1
41	Главен инспектор		1
42	Старши инспектор	1	
43	Младши инспектор	2	
44	Главен специалист		1
	Дирекция „Информационна”		
45	Директор	1	
	<i>Отдел „Регистър на администраторите и информационни фондове”</i>		
46	Началник на отдел	1	
47	Държавен експерт	1	
48	Главен експерт	1	
49	Старши експерт		1
50	Младши експерт	2	
51	Главен специалист	1	
	<i>Отдел „Информационни и комуникационни технологии”</i>		
52	Началник на отдел	1	
53	Държавен експерт	2	
54	Главен специалист		1
	<i>Сектор „Информационен бюлетин и интернет страница”</i>		
55	Началник на сектор	1	
56	Старши експерт	1	
57	Главен специалист	1	
	ОБЩО:	51	20

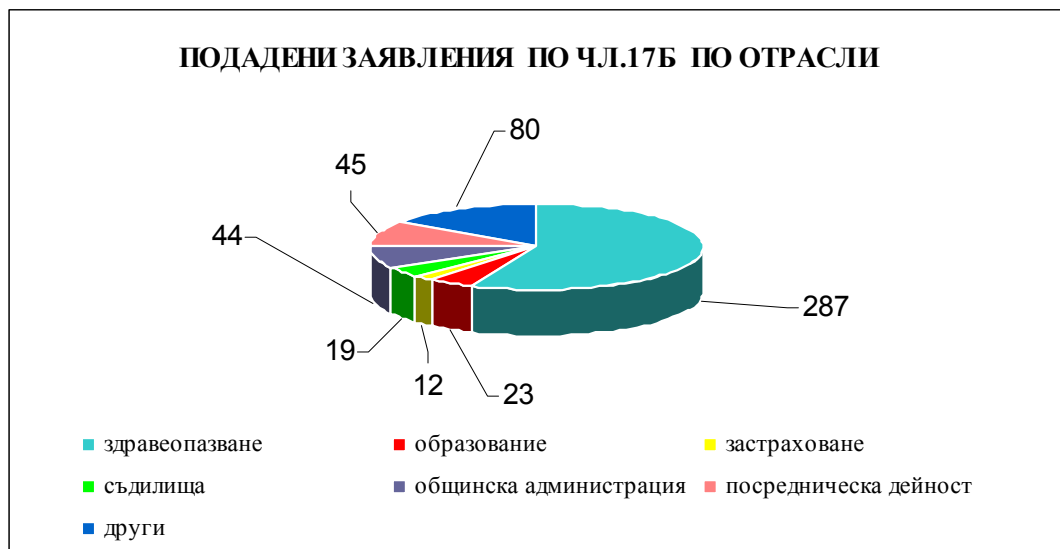
Фиг. 1

Фиг. 2

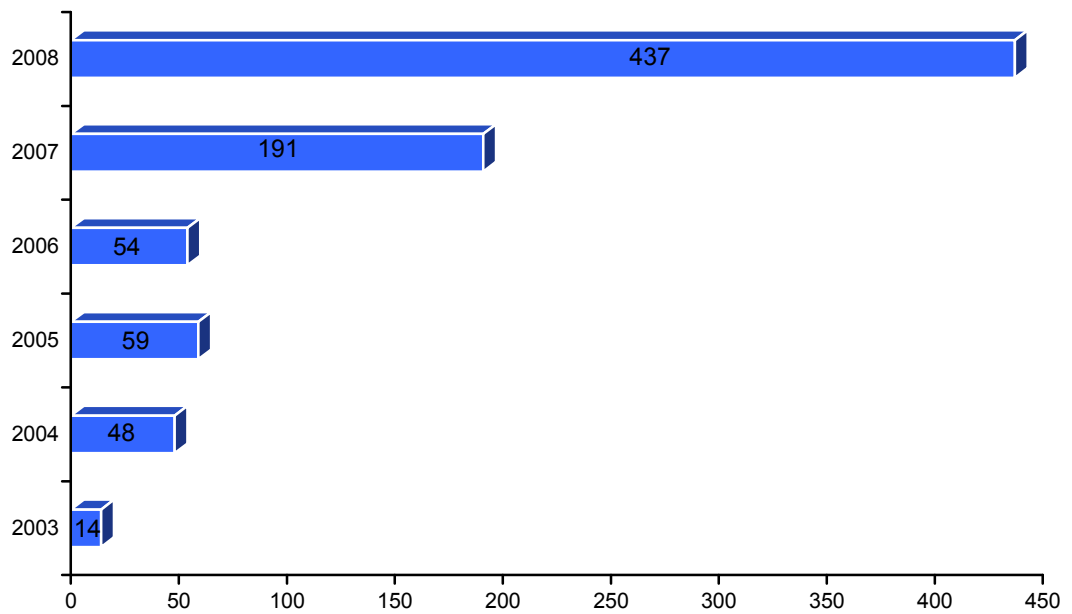

Фиг. 3

Фиг. 4

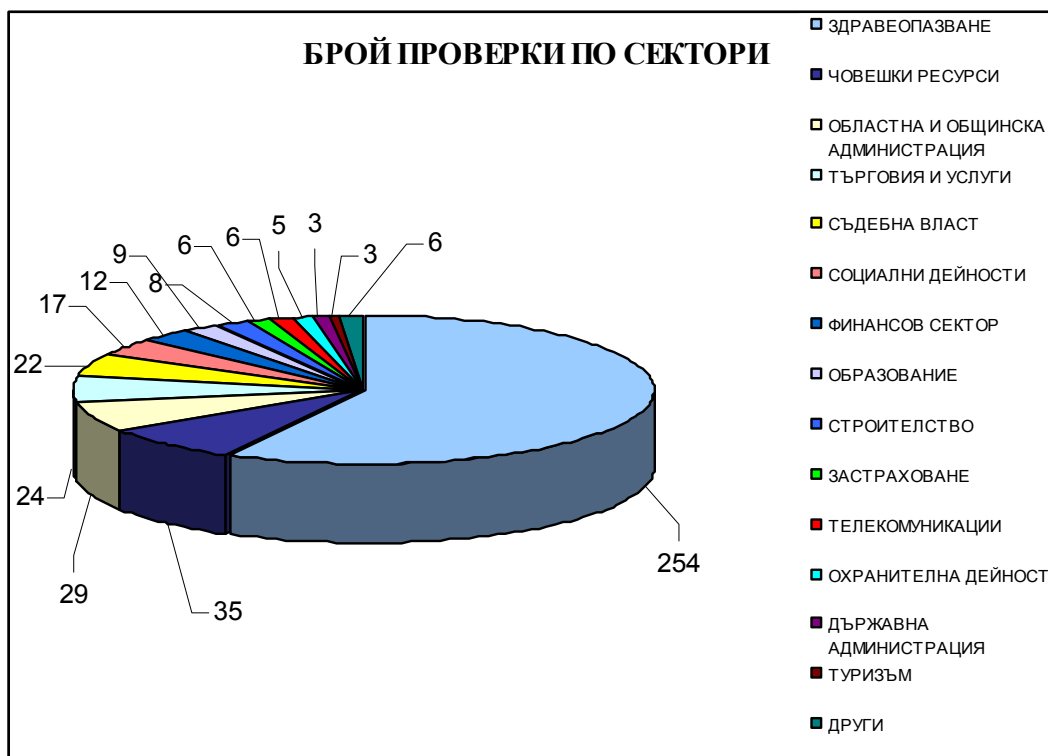
Извършени проверки на АДД по години

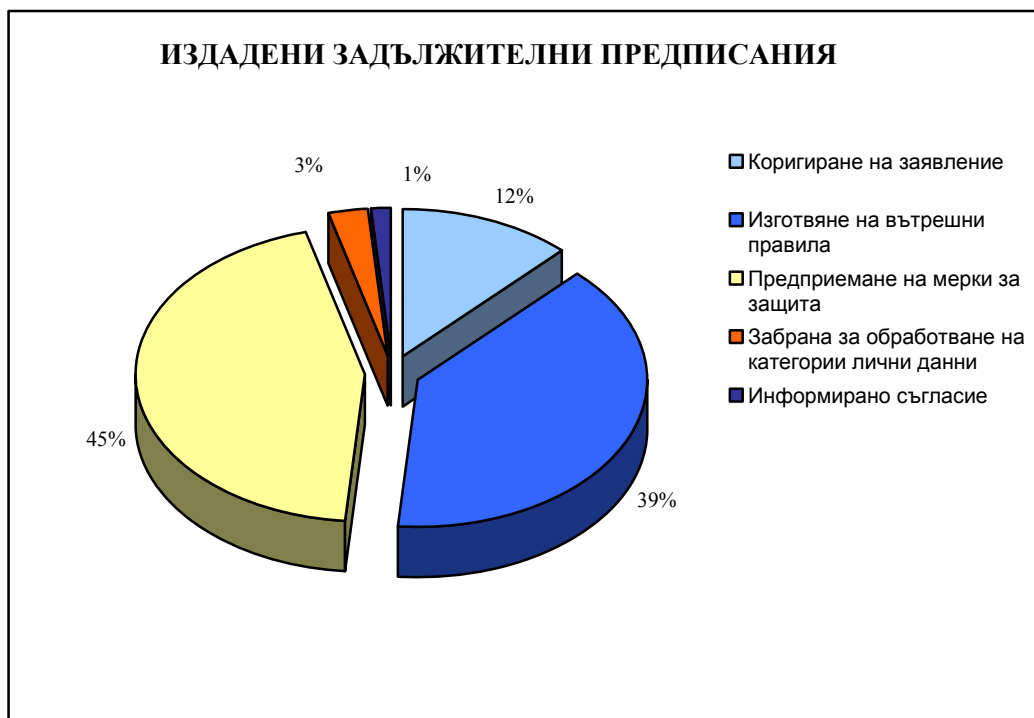
Фиг. 5

Фиг. 6

Фиг. 7

Фиг. 8

Разпределение на жалбите съобразно техния предмет

Таблица 3

Общ брой подадени жалби	83
Обработване на лични данни, които не са съотнесими и надхвърлящо конкретните, точно определени и законни цели, вкл. допълнителното им обработване по начин, несъвместим с тези цели	47
Обработване на лични данни от пенсионно осигурителни фондове чрез осигурителни посредници	6
Обработване на лични данни за журналистически цели	6
Обработване /вкл. разкриване и разпространение/ на лични данни на физически лица, без тяхно знание и съгласие	5
Обработване на лични данни за целите на финансови ревизии по ДОПК	3
Обработване на лични данни за целите на Директен маркетинг	2
Обработване на лични данни от нотариуси	2
Други	12

Начало

Институцията

Правна рамка

Практика

Справочник

Контакти

Администратори на лични данни

Подаване на жалби и сигнали

Въпроси и отговори

Анализи и коментари

Анкета

Добре дошли!

10.11.2008

Семинар, организиран от Бюрото за техническа помощ и обмен на информация (TAIEXInstruments) към Генерална дирекция „Разширяване“ на Европейската комисия със съдействието на Академията по Европейско право.
На 10 и 11 ноември 2008г. в София се проведе семинар, организиран от Бюрото за техническа помощ и обмен на информация

15.10.2008

30-та Международна конференция по защита на данните под мотото „Защитата на личната неприкосновеност в свят без граници“.
От 15 до 17 октомври в Страсбург се провежда 30-та Международна конференция по защита на данните под мотото „Защитата на личната неприкосновеност в свят без граници“.

08.10.2008

Среща между Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) и Агенцията по вписванията.

На 8 октомври 2008 г. се състоя среща между Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) и Агенцията по вписванията. КЗЛД бе представена от Венета Шопова, председател

02.09.2008

Работна среща на представители на Агенция „Митници“ и Комисията за защита на личните данни

На 02.09.2008 г. в сградата на КЗЛД се проведе работна среща на представители на Агенция „Митници“ и Комисията за защита на

English

търсене

Годишни отчети

Информационен бюлетин

Съобщения

Предстоящи събития
По жалби
За медиите
Конкурси

Календар на събитията

Февруари 2009

П	В	С	Ч	П	С	Н
						01
02	03	04	05	06	07	08
09	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

Архив

Събития
Фото галерия
Анкети
Нормативни документи

Връзки

Карта на сайта

Достъпност

Фиг.9